

REPUBLIKA E SHQIPËRISË
KOMISIONERI PËR MBROJTJEN NGA DISKRIMINIMI

Nr. 785/5 prot.

Tiranë, më 14.07.2025

V E N D I M

Nr. 168, datë 14.07. 2025

Bazuar në nenin 32/1/a dhe nenin 33 të ligjit 10221/2010 “Për Mbrojtjen nga Diskriminimi”, të ndryshuar, Komisioneri për Mbrojtjen nga Diskriminimi mori në shqyrtim ankesën nr. 116, datë 20.05.2025, të znj. A. A., kundër Ndërmarrjes së Shërbimeve Mbështetëse të Kopshteve dhe Çerdheve, Bashkisë Korçë, me pretendimin për diskriminim të fëmijës së saj të mitur M. A., për shkak të gjendjes ekonomike.

Në përfundim të shqyrtimit të ankesës, Komisioneri për Mbrojtjen nga Diskriminimi,

K O N S T A T O I:

I. Parashtrimi i fakteve sipas subjektit ankues.

Sipas shpjegimeve të dhëna në formularin e ankesës, subjekti ankues informon se: “*Quhem A. A.. Jam nënë e një fëmije, që vazhdon arsimin 9-vjeçar pranë shkollës “Pandeli Cale”, aktualisht në klasën e 3-të. Në muajin tetor kam marrë mesazh nga mësuesja kujdestare e shkollës për të përgatitur dokumentacionin, që fëmija im të përfitojë bursë në bazë të VKM 666. Kam shkuar për të dorëzuar dokumentacionin në shkollë, por nuk më është pranuar, pasi shkolla kishte rekomandim nga Drejtoria Mbështetëse që t’u pranohen dokumentat vetëm familjeve që janë punëkërkues të papunë dhe jo atyre me ndihmë ekonomike. Këto janë fjalët e nën/drejtoreshës znj. V. Q. Trajtohem me ndihmë ekonomike. Jam punëkërkuese e papunë. Familja ime përbëhet nga 5 anëtarë.*

Në muajin nëntor kam bërë ankesë pranë zyrës së KMD, ku kam paraqitur problematikën time lidhur me mospranimin e dokumentacionit nga ana e nën/drejtoreshës së shkollës e cila pretendonte për sa kam cituar më sipër. Menjëherë pas ankesës, jam lajmëruar nga shkolla për dorëzimin e dokumentacionit për përfitim të bursës, ku nga ana e nën/drejtoreshës më është bërë një pritje me një sjellje jo të hijshme ku ajo më thotë: Po ti vetëm me ankesa për shkollën për të përfitur bursë?

Përgjigjja ime ishte që vetëm me ankesa mund të përfitoj, pasi dhe në klasën e parë ai e ka përfituar duke bërë ankesë tek KMD, kurse vitin e dytë ju ma keni djegur edhe pse kam sjellë dokumentacionin në kohën e duhur, ku më keni thënë që nuk e përfiton sepse jeni me ndihmë ekonomike. Edhe sivjet ishte e njëjta situatë, por unë bëra ankesën dhe ju më lajmëruat që të sjell dokumentat. Duke marrë miratimin e shkollës për dorëzimin e dokumentacionit pranë NSHMAC, jam drejtuar pranë ZR të KMD, ku kam kërkuar pushimin e ankesës pasi ajo u zgjidh me efektivitet.

Në muajin dhjetor 2024 dhe janar 2025, interesohem për marrjen e lekëve të bursës për djalin tim. Më thonë që nuk kanë dalë akoma, pasi kishte shumë. Në muajin prill marr informacion që bursat ishin ndarë për fëmijët e kësaj shkolle, por emri i djalit tim nuk ishte. Interesohem pranë NSHMAC, ku specialistja e kësaj zyre më tregon që emri i fëmijës së saj nuk figuron në listë. Për këtë duhet të drejtohesha pranë shkollës. Këtu fillon përsëri problemi, ku shkolla më thotë që e kam çuar emrin, kurse institucioni më thotë që nuk e ke emrin. Ky kalvar i zvarritjes po bën mëse 1 muaj dhe unë nuk po marr zgjidhje. Ju lutem kërkoj përsëri ndihmën tuaj që fëmija im të trajtohet me bursë në bazë të VKM 666, pasi jam familje në nevojë dhe trajtohem me ndihmë ekonomike.”

Subjekti ankues kërkon nga Komisioneri për Mbrojtjen nga Diskriminimi, konstatimin e diskriminimit të tij nga ana e Ndërmarrjes së Shërbimeve Mbështetëse të Kopshteve dhe Çerdheve, Bashkia Korçë, për shkak të gjendjes ekonomike, si dhe për marrjen e bursës.

II. Ndjekja e procedurës për shqyrtimin e ankesës nga Komisioneri.

Në nenin 1 të ligjit nr. 10221, datë 04.02.2010 “Për Mbrojtjen nga Diskriminimi”, të ndryshuar, përcaktohet se: “Ky ligj rregullon zbatimin dhe respektimin e parimit të barazisë dhe mosdiskriminimit në lidhje me racën, etninë, ngjyrën, gjuhën, shtetësinë, bindjet politike, fetare ose filozofike, gjendjen ekonomike, arsimore ose shoqërore, gjininë, identitetin gjinor, orientimin seksual, karakteristikat e seksit, jetesën me HIV/AIDS, shtatzëninë, përkatësinë prindërore, përgjegjësinë prindërore, moshën, gjendjen familjare ose martesore, gjendjen civile, vendbanimin, gjendjen shëndetësore, predispozicionet gjenetike, pamjen e jashtme, aftësinë e kufizuar, përkatësinë në një grup të veçantë, ose me çdo shkak tjetër”.

Në bazë të nenit 7, të ligjit nr. 10221/2010 “Për Mbrojtjen nga Diskriminimi”, të ndryshuar, mbrojtja nga diskriminimi garantohet ndaj çdo veprimi ose mosveprim të autoriteteve publike ose të personave fizikë a juridikë që marrin pjesë në jetën dhe sektorët publikë ose privatë, që krijojnë baza për mohimin e barazisë ndaj një personi apo grupi personash, ose që i ekspozon ata ndaj një trajtimi të padrejtë dhe jo të barabartë, kur ata ndodhen në rrethana të njëjta ose të ngjashme, në krahasim me persona të tjerë ose grupe të tjera personash.

Bazuar në nenin 32/1/a të ligjit 10221/2010 “Për Mbrojtjen nga Diskriminimi”, të ndryshuar, Komisioneri ka kompetencë për të shqyrtuar shkeljet që i bëhen zbatimit dhe respektimit të parimit të barazisë në lidhje me këto shkaqe.

Gjatë shqyrtimit të kësaj ankese, Komisioneri ka marrë në shqyrtim vetëm ato çështje, që bëjnë pjesë në kompetencat e tij, të parashikuara nga ligji 10221/2010 “Për Mbrojtjen nga Diskriminimi”, i ndryshuar.

Në zbatim të parashikimeve ligjore, të përcaktuara në nenet 32/2 dhe 33 të ligjit 10221/2010 “Për Mbrojtjen nga Diskriminimi”, të ndryshuar, Komisioneri për Mbrojtjen nga Diskriminimi, ka shqyrtuar çështjen duke ndërmarrë hapat si më poshtë:

- Me shkresën nr.785/1, datë 28.05.2025, Komisioneri për Mbrojtjen nga Diskriminimi, ka njoftuar Bashkinë Korçë, Ndërmarrjen e Shërbimeve Mbështetëse të Kopshteve dhe shkollën “Pandeli Cale”, dhe ka kërkuar informacion dhe dokumentacion provues lidhur me pretendimet e subjektit ankues.

Me shkresën nr. 161 prot., datë 30.05.2025 të shkollës “Pandeli Cale”, administruar pranë Komisionerit me nr. 785/2 prot., datë 02.06.2025, ka informuar Komisionerin se: *“Pasi u njohëm me njoftimin e kërkesës suaj për informacion, parashtruar me kërkesën nr. 785/1 prot., datë 28.05.2025, ju bëjmë me dije se: institucioni ynë arsimor i është përgjigjur njoftimit dhe kërkesës suaj për informacion përsa parashtroni edhe në komunikimin e mëparshëm me shkresën nr. 1558/1 prot., datë 19.11.2024, duke dhënë detaje sipas shkresës nr. 102 prot., datë 21.11.2024, të dërguar sipas shërbimit postar. (Bashkëlidhur po ju dërgojmë vërtetimet postare). Drejtoria e institucionit mbetet e angazhuar për të garantuar një komunikim të hapur, korrekt dhe të karakterizuar nga dashamirësi për çdo individ që kërkon mbështetje apo informacion. Në çdo rrethanë të nevojshme, përgjigja institucionale afrohet me profesionalizëm, integritet dhe ndjeshmëri ndaj kërkesave të anëtarëve të komunitetit shkollor, pa përjashtim.”*

Me shkresën nr.410 prot., datë 05.06.2025, administruar pranë Komisionerit me nr. 785/3 prot., datë 09.06.2025, Ndërmarrja e Shërbimeve Mbështetëse të Kopshteve dhe Çerdheve, Bashkia Korçë, ka informuar Komisionerin se:

Për përcaktimin e “Kuotave financiare të ushqimit në mensa dhe konvikte, si dhe përcaktimin e kriterëve për përfitimin e bursave dhe të pagesave për nxënësit e arsimit parauniversitar në Institucionet Arsimore publike”, citojmë se vlerësimi i kriterëve bëhet duke u bazuar në:

- *Vendimin e Këshillit të Ministrave nr. 666, datë 10.10.2019, me nr. 9488 Prot. datë 15.10.2019, për “Kuotat financiare të ushqimit në mensa dhe konvikte, dhe përcaktimin e kriterëve për përfitimin e bursave dhe të pagesave për nxënësit e arsimit parauniversitar në Institucionet Arsimore publike”.*
- *Vendimin nr. 511, datë 27.07.2022, me nr. 6642 Prot. datë 29.07.2022, “Për disa ndryshime dhe shtesa në Vendimin Nr. 666, datë 10.10.2019, të Këshillit të Ministrave, për “Kuotat financiare të ushqimit në mensa dhe konvikte dhe përcaktimin e kriterëve për përfitimin e bursave dhe të pagesave për nxënësit e arsimit parauniversitar në Institucionet Arsimore publike”.*

Sipas këtyre dy Vendimeve të Këshillit të Ministrave:

Znj. A. A., ka kërkuar bursë për fëmijën e saj, M. A., nxënëse në shkollën “Pandeli Cale”. Sipas informacionit nga Drejtoria e shkollës, prindi ka dorëzuar dokumentet për të aplikuar për bursë pranë kësaj drejtorie jashtë afatit të dorëzimit. Shkolla i ka pranuar dokumentet dhe i ka dorëzuar ato pranë Ndërmarrjes së Shërbimeve Mbështetëse të Arsimit dhe Çerdhës. Nga ana jonë, dokumentacioni i dorëzuar është pranuar por nuk është shqyrtuar pasi i gjithë dokumentacioni është dorëzuar pranë shkollës jashtë afatit të vendosur nga Ministria e Arsimit dhe Sportit për dërgimin e numrit të aplikantëve për bursë për vitin shkollor 2024-2025. Për këtë shkak nxënësi nuk ka qenë përfitues i bursës dhe nuk është vendosur as në listen e aplikuesve.

Në lidhje me faktin nëse fëmija i ankueses ka përfituar bursë vitin e kaluar, sqarojmë se nxënësi nuk ka qenë përfitues vitin e kaluar, sepse nuk ka qenë në listen e nxënësve aplikues që ka dërguar shkolla. (Bashkëlidhur dokumentacioni)

III. Vlerësimi i fakteve dhe provave të grumbulluara nga Komisioneri gjatë procesit të shqyrtimit të çështjes.

A. Lidhur me trajtimin e padrejtë, të pabarabartë e të pafavorshëm.

Subjekti ankues, pretendon se, në shkelje të pikës 2.1/c, të VKM-së nr. 511, datë 27.7.2022 “Për disa ndryshime dhe shtesa në vendimin nr. 666, datë 10.10.2019, të Këshillit të Ministrave, “Për kuotat financiare të ushqimit në mensa e konvikte dhe përcaktimin e kriterëve për përfitimin e bursave e të pagesave për nxënësit e arsimit parauniversitar në institucionet arsimore publike”, të ndryshuar, se fëmija i saj, si pjesë e kategorisë përfituese të bursës për vitin shkollor 2024-2025, është trajtuar në mënyrë të padrejtë e të pafavorshme nga Bashkia Korçë (Ndërmarrja), me arsyetimin se aplikimi nga ana e ankueses është bërë jashtë afatit ligjor të parashikuar. Kërkimi i subjektit ankues para KMD-së lidhet me konstatimin e diskriminimit dhe përfitimin e bursës për fëmijën e saj.

Në kontekst të legjitimitetit të ankueses kundrejt subjektit ndaj të cilit ka pretenduar diskriminimin, Ndërmarrjes së Shërbimeve Mbështetëse të Arsimit dhe Çerdhës Korçë/Bashkia Korçë, Komisioneri vëren se, bazuar në kompetencat e sanksionuara nga ligji nr. 139/2015 “Për vetëqeverisjen vendore”, i ndryshuar, dhe aktet nënligjore në zbatim të tij, Bashkia Korçë gëzon legjitimitet pasiv në këtë proces, pasi ka tagrin (si entitet) për miratimin e dhënien e bursave.

Nga ana tjetër, Ndërmarrja e Shërbimeve Mbështetëse të Arsimit dhe Çerdhës Korçë/Bashkia Korçë (Ndërmarrja), nuk gëzon legjitimitet pasiv për pretendimin e ankueses për diskriminim lidhur me mospërfitimin e bursës për M. A., fëmija i saj, pasi nuk ka tagrin e miratimit të dhënies së bursës.

Bazuar në rolin tejet të veçantë dhe specifik që ka Ndërmarrja, si një hallkë shumë e rëndësishme lidhur me zhvillimin e gjithë procedurës për përzgjedhjen e kandidatëve përfitues të bursës, pavarësisht faktit se nuk është vendimmarrëse, Komisioneri do të shqyrtojë edhe veprimet e

Ndërmarrjes dhe ndikimin që ato kanë pasur tek vendimmarrja e Bashkisë lidhur me miratimin/mosmiratimin e bursës. Në mënyrë direkte, e gjithë vendimmarrja e Bashkisë lidhur me miratimin e dhënies së bursave është e bazuar në procedurën e zhvilluar nga NSHMAÇ dhe e kufizuar në listën e aplikantëve përfitues, të përcjellë prej saj.

Në këtë kontekst, Komisioneri, do të marrë në shqyrtim pretendimin e ankueses, lidhur me trajtimin e padrejtë, të pabarabartë e të pafavorshëm të fëmijës të saj nga ana e Bashkisë Korçë.

Ligji nr. 139/2015 “Për vetëqeverisjen vendore”, i ndryshuar, në nenin 1, të tij përcakton se: “Ky ligj rregullon organizimin dhe funksionimin e njësive të vetëqeverisjes vendore në Republikën e Shqipërisë, si dhe përcakton funksionet, kompetencat, të drejtat dhe detyrat e tyre e të organeve përkatëse”.

Neni 9, pika 1.1/ç), i Ligjit¹, përcakton se: “1. Njësitë e vetëqeverisjes vendore kanë këto të drejta dhe përgjegjësi: 1.1. Të drejtën dhe përgjegjësinë e vetëqeverisjes, sipas së cilës: ...ç) krijojnë njësi ekonomike dhe institucione në varësi të tyre”.

Në nenin 24², i Ligjit, përcakton se, bashkitë janë përgjegjëse për kryerjen e këtyre funksioneve, ndër të tjera dhe: “... Krijimin dhe administrimin e shërbimeve sociale, në nivel vendor, për shtresat në nevojë, personat me aftësi të kufizuara, fëmijët, gratë, gratë kryefamiljare, gratë e dhunuara, viktimat të trafikut, nëna apo prindër me shumë fëmijë, të moshuarit, etj. sipas mënyrës së përcaktuar me ligj”.

Instrumentet për administrimin e shërbimeve publike, janë përcaktuar në nenin 33, të Ligjit, duke parashikuar se:

“1. Njësitë e vetëqeverisjes vendore sigurojnë dhënien e shërbimeve publike, nëpërmjet një ose më shumë instrumenteve të mëposhtme:

- a) njësive organizative të veta, që janë pjesë e strukturës administrative të njësisë vendore;*
- b) ndërmarrjeve për shërbimet publike, sipas legjislacionit në fuqi;*
- c) kontraktimit të dhënies së shërbimeve me palë të treta;*
- ç) përdorimit të instrumenteve të përshtatshme të partneritetit publik dhe privat, sipas legjislacionit në fuqi;*
- d) krijimit të shoqërive tregtare në pronësi apo bashkëpronësi të njësisë vendore, sipas legjislacionit në fuqi.*

.....

3. Njësia e vetëqeverisjes vendore mund të ofrojë mbështetje financiare për ndërmarrjet bashkiake për shërbimet publike dhe/ose për shoqëritë tregtare me kapital të njësisë së vetëqeverisjes vendore, fusha e veprimtari të së cilës lidhet me dhënien e një shërbimi publik që është përgjegjësi e kësaj njësie.”

¹ Referuar ligjit sipërcituar me nr. 139/2015, i ndryshuar.

² Funksionet e bashkive në fushën e shërbimeve sociale

VKM nr. 666, datë 10.10.2019, të Këshillit të Ministrave, “Për kuotat financiare të ushqimit në mensa e konvikte dhe përcaktimin e kriterëve për përfitimin e bursave e të pagesave për nxënësit e arsimit parauniversitar në institucionet arsimore publike”, i ndryshuar, parashikon se:

...4. Njësitë e vetëqeverisjes vendore, për uljen e nivelit të braktisjes shkollore, për nxënësit që janë regjistruar në arsimin bazë, por, në pamundësi financiare nuk ndjekin arsimimin, miratojnë bursa financiare me përfitues nxënësit, fëmijë të familjeve në nevojë, pas konfirmimit nga mësuesi kujdestar dhe drejtori i shkollës për frekuentimin e procesit mësimor, si dhe nga zyra vendore e arsimit parauniversitar.

5. Njësitë e vetëqeverisjes vendore, për kategorinë e nxënësve që janë regjistruar në arsimin bazë, por, në pamundësi financiare nuk ndjekin arsimin bazë, dhe për uljen e braktisjes shkollore të arsimit bazë, mund të miratojnë dhe të shpërndajnë bursa edhe nga fondet e veta ose nga fondet buxhetore të përfituara në formën e transfertës së pakushtëzuar.

...

8. Njësitë e vetëqeverisjes vendore, bazuar në planin e përcaktuar sipas pikës 6, të këtij vendimi, me vendim të këshillit bashkiak, miratojnë dhënien e bursave, sipas kriterëve të përcaktuara në pikat 2.1, 2.2, 2.3 e 2.4, të këtij vendimi.”

VKM nr. 511, datë 27.7.2022 “Për disa ndryshime dhe shtesa në vendimin nr. 666, datë 10.10.2019, të Këshillit të Ministrave, “Për kuotat financiare të ushqimit në mensa e konvikte dhe përcaktimin e kriterëve për përfitimin e bursave e të pagesave për nxënësit e arsimit parauniversitar në institucionet arsimore publike”, i ndryshuar, parashikon se:

“23. Fondet buxhetore për mbulimin e shpenzimeve për bursat, si dhe numri i bursave për nxënësit administrohen nga njësitë e vetëqeverisjes vendore, sipas vendndodhjes territoriale dhe administrative të shkollave/konvikteve, ku nxënësit studiojnë....”.

Në këtë kuptim, bazuar në sa më sipër, Komisioneri do vijojë trajtimin e ankesës duke analizuar faktin nëse fëmija i ankueses plotëson kushtet për përfitimin e pagesës për nxënësit e arsimit parauniversitar bazë në institucionet arsimore publike, në zbatim të pikës 2.1/c, të VKM-së sipërcituar, si dhe, nëse skualifikimin e saj (për shkak të vonesës në aplikim të saj) është i drejtë dhe i bazuar ligjërisht.

Në analizë të legjislacionit, dokumentacionit dhe informacionit të depozituar nga palët, Komisioneri vëren se:

Komisioneri do të shqyrtoi këtë çështje në bazë të shpjegimeve të dhëna nga ankuesja në Formularin e ankesës e saj, dokumentacionit shoqërues si dhe informacionit të dhënë nga Bashkia Korçë nr.410 prot., datë 05.06.2025 dhe shkresës nr. 161 prot., datë 30.05.2025 të shkollës “Pandeli Cale”.

Gjithashtu, nga ana e Komisionerit do të vlerësohet dhe merret në shqyrtim edhe dokumentacioni i administruar në lidhje me ankesën nr. 237 Regj., datë 14.11.2024³, paraqitur nga znj. A. A., kundër Shkollës 9-Vjeçare “Pandeli Cale”, Korçë dhe Ndërmarrjes së Shërbimeve Mbështetëse të Arsimit dhe Çerdhes, pranë Bashkisë Korçë, në të cilën pretendohet diskriminimi i djalit të saj të mitur, M. A., për shkak të “gjendjes ekonomike”, “racës” dhe “etnisë”. Për këtë ankesë, Komisioneri për Mbrojtjen nga Diskriminimi është shprehur me vendimin nr. 315, datë 18.12.2024.

Bazuar në deklaratimet e palëve, pranohet fakti se, fëmija i ankueses, nuk ka përfutur bursë për vitin shkollor 2024-2025 dhe ankuesja ka paraqitur ankesën nr. 116, datë 20.05.2025, e znj. A. A., kundër Ndërmarrjes së Shërbimeve Mbështetëse të Kopshteve dhe Çerdheve, Bashkisë Korçë, me pretendimin për diskriminim të fëmijës së saj të mitur M. A., për shkak të gjendjes ekonomike.

VKM nr. 666, datë 10.10.2019, të Këshillit të Ministrave, “Për kuotat financiare të ushqimit në mensa e konvikte dhe përcaktimin e kriterëve për përfutimin e bursave e të pagesave për nxënësit e arsimit parauniversitar në institucionet arsimore publike”, i ndryshuar, parashikon se:

“2. Nxënësit, të cilët ndjekin arsimin parauniversitar me kohë të plotë dhe arsimin e mesëm profesional në institucionet arsimore publike, përfutjnë bursë brenda kuotave dhe kriterëve, si më poshtë vijon: 2.1 Kriteri ekonomik:c) nxënësit, fëmijë të familjeve në nevojë, që janë regjistruar në arsimin bazë, por, në pamundësi financiare, nuk ndjekin arsimin bazë.”.

Për të qenë përfutues të bursës për vitin shkollor 2024-2025, sipas klasifikimit në kriterin 2.1/c, të VKM nr. 666, datë 10.10.2019, të ndryshuar, dokumentacioni që kërkohet për të aplikuar për bursë sipas këtij kriteri, nga Bashkia Korçë, është:

- Çertifikatë personale;
- Çertifikatë familjare;
- Vërtetim nga shkolla (për regjistrim, frekuentim të rregullt dhe jo mbetës);
- Vërtetim të ardhurash/page për çdo anëtarë madhorë të familjes;
- Vërtetim regjistrimi si punëkërkuar i papunë për çdo anëtarë madhor të familjes;
- Vërtetim pagese pension pleqërie;
- Vërtetim nga tatimet që ka/nuk ka biznes për çdo person madhor të familjes.

Me shkresën me nr. 1035/1 prot., datë 02.12.2024, të NSHMAÇ, është urdhëruar ngritja e grupit të punës për shqyrtimin dhe vlerësimin e dokumenteve të aplikimeve për bursë. Nuk rezulton që Bashkia të ketë një akt shkresor specifik e konkret, mbi bazën e të cilit të jetë mbështetur e të ketë zbatuar për përcaktimin e dokumentacionit të kërkuar për t’u dorëzuar nga aplikantët për bursë, por ka deklaruar se, është bazuar në interpretimin e kriterëve të VKM-së, si dhe në praktikën e saj të viteve të mëparshme.

³ <https://www.kmd.al/wp-content/uploads/2025/01/Vendim-nr.-315-date-19.12.2024-A.-A-kunder-shkolles-9-vjecare-Pandeli-Cale-Korce-Arritje-efektiviteti>.

Referuar dokumentacionit të depozituar nga palët dhe deklarimeve të tyre, rezulton se dokumentacioni i kërkuar është dorëzuar nga znj. A. A., pranë shkollës në muajin tetor 2024 dhe më pas është përcjellë zyrtarisht pranë NSHMAC më datë 21.11.2024. Për vitin shkollor 2024–2025, fëmija i saj, i cili ndjek arsimin bazë, nuk ka përfituar bursë nga fondet e Bashkisë, me arsyetimin se aplikimi ishte dorëzuar jashtë afatit të përcaktuar

Duke analizuar sa më sipër, Komisioneri gjykon se arsyetimi i Bashkisë për mos kualifikimin e nxënësit M. A., (fëmija i ankuses) si përfituese e bursës për vitin shkollor 2024-2025, për arsyen e mësipërme është i pajustificuar, i padrejtë dhe i pa bazuar në fakte e prova, bazuar në arsyetimin e mëposhtëm:

Referuar provave dhe informacionit të vënë në dispozicion nga palët, rezulton se znj. A. A., nëna e të miturit M.A., nxënëse në klasën e tretë pranë shkollës 9-vjeçare “Pandeli Cale” në Korçë, në muajin tetor 2024 është njoftuar nga mësuesja kujdestare për përgatitjen e dokumentacionit për aplikimin për bursë, në zbatim të Vendimit të Këshillit të Ministrave nr. 666, datë 10.10.2019.

Referuar pretendimeve të ankuses, në përmbushje të këtij njoftimi, është paraqitur pranë shkollës për të dorëzuar dokumentacionin, por ky i fundit nuk pranohet nga institucionit arsimor me pretendimin se, sipas një rekomandimi të Drejtorisë Mbështetëse, të drejtën për përfitim të bursës e kanë vetëm familjet punëkërkuese të papunë, dhe jo ato që trajtohen me ndihmë ekonomike. Ankuesja sqaroi se është njëkohësisht përfituese e ndihmës ekonomike dhe e regjistruar si punëkërkuese e papunë.

Për shkak të mospranimit të dokumentacionit, më datë 14.11.2024, znj. A., depoziton ankesën nr. 237 pranë Komisionerit për Mbrojtjen nga Diskriminimi, duke pretenduar diskriminim mbi bazë të gjendjes ekonomike, përkatësisë etnike dhe racës. Pas depozitimit të ankesës, shkolla njofton znj. A., për pranimin e dokumentacionit për bursë.

Pas kësaj, znj. A., njofton Zyrën Rajonale të Komisionerit Korçë për zgjidhjen efektive të problemit dhe kërkon pushimin e shqyrtimit të ankesës nr. 237. Më datë 18.12.2024, Komisioneri për Mbrojtjen nga Diskriminimi shprehet me vendimin nr. 315, duke konstatuar arritje efektiviteti, pas ndërhyrjes institucionale të Komisionerit.

Në muajt dhjetor 2024 dhe janar 2025, znj. A., interesohet pranë shkollës dhe Ndërmarrjes së Shërbimeve Mbështetëse të Arsimit dhe Çerdheve për shpërndarjen e bursave, por i komunikohet se bursat nuk janë shpërndarë ende për shkak të ngarkesës së lartë. Në muajin prill 2025, merr informacion verbal se bursat janë shpërndarë, por emri i të miturit M. A., nuk figuron në listën e përfituesve. Pasi interesohet pranë NSHMAC, i komunikohet se emri i fëmijës nuk ndodhet në listë dhe i rekomandohet të paraqitet sërish pranë shkollës. Shkolla, nga ana e saj, pretendon se ka dërguar emrin dhe dokumentacionin përkatës.

Në datën 20.05.2025, znj. A., paraqet pranë Komisionerit për Mbrojtjen nga Diskriminimi ankesën e dytë me nr. 116, në lidhje me mospërfitimin e bursës për vitin shkollor 2024–2025, pavarësisht dorëzimit të dokumentacionit.

Në shkresën zyrtare nr.102 prot., datë 21.12.2024 nga shkolla 9-vjeçare “Pandeli Çale” Korçë, drejtuar Drejtorisë Rajonale të Arsimit Parauniversitar dhe NSHMAC-së, sqarohet se: *Gjatë procesit të grumbullimit të dokumentacionit për përfitimin e bursës, ankuesja është kontaktuar dhe i është kërkuar plotësimi i dokumentacionit, por ajo është paraqitur vetëm një herë, në kohën kur dosja ishte dorëzuar pranë NSHMAC. Zv/drejtorja e shkollës ka udhëzuar ankuesen për takime dhe konsultime të mëtejshme, por ajo nuk është paraqitur më. Në të njëjtën kohë, në datën 21.11.2024, ankuesja ka deklaruar se bashkëshorti i saj është në marrëdhënie pune. Shkolla ka marrë detyrën nga Komisioneri për Mbrojtjen nga Diskriminimi për marrjen e masave për pranimin e aplikimit/dokumentacionit dhe më 21.12.2024 ka dërguar dokumentacionin e paraqitur nga pala ankuese.*

Sa më sipër, ankuesja pretendon se është diskriminuar nga Ndërmarrja e Shërbimeve Mbështetëse dhe Bashkia Korçë për shkak të gjendjes së saj ekonomike, duke mos iu njohur e drejta për përfitimin e bursës për fëmijën e saj. Ajo pretendon se ka paraqitur dokumentacion të plotë ligjor që vërteton se është punëkërkuese e papunë, përfiton ndihmë ekonomike dhe se është një familje prej 5 antarësh e jeton në kushte të vështira ekonomike-sociale.

Në lidhje me pretendimin se ajo dhe bashkëshorti i saj janë të papunë dhe si prindër të tre fëmijëve jetojnë në kushte të vështira ekonomiko-sociale, Komisioneri vlerëson se:

Ligji nr.57/2019 “Për asistencën sociale në Republikën e Shqipërisë”, i ndryshuar, sipas përcaktimeve të nenit 3, të tij, zbatohet për individët, familjet në nevojë, personat me aftësi të kufizuara në Republikën e Shqipërisë dhe nënat me foshnja të porsalindura, për ofrimin dhe garantimin e asistencës sociale, me përjashtim të kufizimeve të vendosura në nenin 11 të këtij ligji.

Në nenin 4, të këtij Ligji, ndër të tjera përcaktohet se:

“Në kuptim të këtij ligji, termat e mëposhtëm kanë këto kuptime:

.....

c) “Bashki/njësi administrative”, është institucioni nën juridiksionin e të cilit personat përfitues, sipas këtij ligji, ushtrojnë të drejtën për të kërkuar mbështetje me të ardhura monetare ose/dhe në natyrë, të cilat u mungojnë plotësisht ose pjesërisht, si dhe për të kërkuar mbështetje për adresimin e situatës së tyre social-ekonomike drejt programeve të tjera sociale, shëndetësore, të punësimit, strehimit;

d) “Familje”, është një grup individësh, që lidhen në marrëdhënie bashkëshortore, marrëdhënie prindër-fëmijë, marrëdhënie ndërmjet anëtarëve të familjes dhe ato të kujdestarisë, të cilët jetojnë në të njëjtën strehë;

e) “Fëmijë”, është çdo person nën moshën 18 vjeç dhe, në rastin kur mosha e personit është e pamundur të përcaktohet saktë, por ka arsye të besohet se personi është fëmijë, ai konsiderohet fëmijë, në kuptim të ligjit për mbrojtjen e të drejtave të fëmijës;

.....

k) *“Ndihma ekonomike”, është mbështetja me para, që u jepet familjeve dhe individëve në nevojë, sipas përcaktimeve të bëra në këtë ligj;*

Në kreun II, “Përfituesit e asistencës sociale”, neni 6, i po këtij Ligji, përcakton se: *“Asistenca sociale përfshin, por nuk kufizohet në, ndihmën ekonomike, pagesat e aftësisë së kufizuar, ndihmën e menjëhershme financiare për foshnjat e porsalindura dhe përfitime të tjera, që garantohen nga ky ligj.”*

Sipas nenit 7, “Përfituesit e ndihmës ekonomike”, shkronja a, e tij, përfituesit e ndihmës ekonomike janë: *“.....a) familjet në nevojë, që nuk kanë të ardhura ose kanë të ardhura të pamjaftueshme.”*

VKM Nr. 597, datë 4.9.2019 *“Për përcaktimin e procedurave, të dokumentacionit dhe të masës mujore të përfitimit të ndihmës ekonomike dhe përdorimit të fondit shtesë mbi fondin e kushtëzuar për ndihmën ekonomike”,* në ndarjen I, pika 2 parashikon ndër të tjera se: *“2. Përfituesit e ndihmës ekonomike janë: a) familjet në nevojë, që nuk kanë të ardhura ose kanë të ardhura të pamjaftueshme;...”*

Në ndarjen II, të VKM-së *“Procedura e aplikimit për përfitimin e ndihmës ekonomike”,* parashikohet se: *“1. Administratori shoqëror identifikon familjet dhe individët në nevojë, i informon ata mbi procedurat e aplikimit dhe të përfitimit të ndihmës ekonomike dhe i fton ata për aplikim. Administratori shoqëror, në prani të kryetarit të familjes/anëtarit madhor, së bashku me bashkëshortin/en, ose të vetëm kur nuk ka bashkëshort/e, kur aplikon për ndihmë ekonomike, hedh në Regjistrin Elektronik Kombëtar, brenda 10 (dhjetë) ditëve të para të muajit, të dhënat e mëposhtme:*

a) Formularin për aplikim për ndihmë ekonomike, sipas shtojcës 1, që i bashkëlidhet këtij vendimi, si pjesë përbërëse e tij, dhe që përmbledh informacionin për:

i) demografinë e familjes, arsimin dhe punësimin;

ii) llojin e banesës;

iii) pasuritë/asetet familjare;

iv) të ardhurat nga programet e mbrojtjes shoqërore dhe të ardhurat e tjera.

2. Administratori shoqëror, pasi verifikon situatën social ekonomike të familjeve në nevojë nëpërmjet vizitave në familje dhe në terren, brenda muajit të aplikimit për familjet që aplikojnë për herë të parë si dhe dy herë në vit për të gjitha familjet që trajtohen me ndihmë ekonomike, hedh në Regjistrin Elektronik Kombëtar të dhënat sipas formularit në shtojcën 2, që i bashkëlidhet këtij vendimi dhe është pjesë përbërëse e tij...

3. Administratori shoqëror paraqet pranë strukturës përgjegjëse për shërbimet sociale në bashki, nëpërmjet Regjistrit Elektronik Kombëtar, listën e familjeve/individëve në nevojë që kanë aplikuar për ndihmë ekonomike;

4. Anëtarët madhorë të familjes/individët përfitues paraqiten çdo 3 (tre) muaj pranë administratorit shoqëror për të deklaruar lidhur me gjendjen social-ekonomike të familjes. Administratori shoqëror hedh në Regjistrin Elektronik Kombëtar deklaratën lidhur me ndryshimet e situatës social-ekonomike të familjes, sipas shtojcës 3, që i bashkëlidhet këtij vendimi dhe është pjesë përbërëse e tij, për përfitimin e ndihmës ekonomike...

.....
8. Drejtoria Rajonale e Shërbimit Social Shtetëror, për realizimin e procesit të vendimmarrjes për përfituesit e ndihmës ekonomike, ka këto përgjegjësi:

..... c) ia dërgon vendimin kryetarit të bashkisë: i. për të njoftuar kërkuar për përfitimin e ndihmës ekonomike; ii. për të kryer veprimet financiare për pagesën për përfituesit e ndihmës ekonomike...”.

Pra, bazuar në sa më sipër, Bashkia përmes strukturave vartëse të saj, ndjek procesin e aplikimit për përfitimin e ndihmës ekonomike, ku pjesë e procesit të verifikimit janë edhe të ardhurat e familjeve që kanë aplikuar. Gjithashtu, familjet përfituese të ndihmës ekonomike, i nënshtrohen verifikimit çdo 3 (tre) muaj, nga ana e administratorit shoqëror, lidhur me ndryshimet e situatës social-ekonomike të familjes. Për rrjedhojë, Komisioneri vlerëson se, kërkitimi i këtij dokumenti, i cili disponohet nga ana e saj, dhe bazuar mbi të cilin një dhe bën pagesën e ndihmës ekonomike për familjen e znj. A., është një pengesë e shtuar dhe barrë e tepërt për aplikantin për efekt të përfitimit të bursës bazuar në kriterin 2.1/c, të VKM nr. 666, datë 10.10.2019, të ndryshuar.

Pra, përfundimisht, Komisioneri vlerëson se, fëmija i ankuses (A. A.), bazuar në kriterin ekonomik të VKM-së përkatëse, duhet të ishte përfituese e bursës, si nxënës, fëmijë të familjeve në nevojë, që janë regjistruar në arsimin bazë, por në pamundësi financiare, nuk ndjekin arsimin bazë, njohur dhe dëshmuar me dokumentacion nga ana e Bashkisë Korçë.

Neni 7 i LMD-së⁴, i ndryshuar, në pikën 1 të tij, parashikon se: “Çdo veprim ose mosveprim i autoriteteve publike ose i personave fizikë a juridikë që marrin pjesë në jetën dhe sektorët publikë apo privatë, që krijojnë baza për mohimin e barazisë ndaj një personi apo grupi personash, ose që i ekspozon ata ndaj një trajtimi të padrejtë dhe jo të barabartë, kur ata ndodhen në rrethana të njëjta ose të ngjashme, në krahasim me persona të tjerë ose grupe të tjera personash, përbën diskriminim”.

Ligji për mbrojtjen nga diskriminimi ndalon situatat kur persona ose grupe personash në një situatë të njëjtë trajtohen në mënyra të ndryshme, dhe situatat kur personat ose grupet e personave në situata të ndryshme trajtohen njësoj.

Ndërkohë referuar VKM nr. 666, datë 10.10.2019 “Për kuotat financiare të ushqimit në mensa e konvikte dhe përcaktimin e kriterëve për përfitimin e bursave e të pagesave për nxënësit e arsimit parauniversitar në institucionet arsimore publike”; të ndryshuar me VKM nr. 511, datë 27.07.2022, në pikën 6 të kësaj VKM-je, parashikohet se: *Ministria përgjegjëse për arsimin, në fillim të çdo viti shkollor, në konsultim me institucionet arsimore, harton planin e shpërndarjes së bursave për nxënësit e arsimit parauniversitar, të cilin e dërgon në njësitë e vetëqeverisjes vendore, jo më vonë se muaji tetor.*

⁴ Shkurtesë për Ligjin për Mbrojtjen nga Diskriminimi, të ndryshuar.

Ndërkohë në pikë 32 është parashikuar se: *Afati përfundimtar për shqyrtimin dhe miratimin e bursave nga njësitet e vetëqeverisjes vendore, për të gjitha kategoritë e shkollave, është muaji dhjetor.*

Referuar provave dhe informacionit të vënë në dispozicion nga palët, Komisioneri konstaton se: me shkresën nr. 6016 prot., datë 26.09.2024, me objekt: “Për planifikimin e numrit të bursave për nxënësit që ndjekin arsimin parauniversitar publik për vitin shkollor 2024–2025” të Ministrisë së Arsimit dhe Sportit, drejtuar Bashkisë Korçë, ndër të tjera është udhëzuar se: *Kërkojmë nga ana juaj bashkëpunim dhe bashkërendim të punës ndër-institucionale, për shpalljen apo bërjen publike të kërkesave, kriterëve, procedurave dhe afateve të aplikimit për bursë nga kërkesa për numrin e bursave, që planifikohet/parashikohet të përfitojnë nxënësit që ndjekin arsimin parauniversitar me kohë të plotë në institucionet arsimore publike, për vitin shkollor 2024–2025, duhet të dërgohet zyrtarisht në Ministrinë e Arsimit dhe Sportit jo më vonë se data 31 tetor 2024.*

Në vijim, sipas materialeve të paraqitura, shkolla “Pandeli Çale” ka përcjellë më 29.10.2024, me email, listën e aplikuesve pranë Bashkisë Korçë, e cila më pas, më 30.10.2024, me shkresën nr. 904, e ka përcjellë këtë listë pranë Ministrisë së Arsimit dhe Sportit për miratim dhe shpërndarje të kuotave të bursës, duke respektuar në këtë mënyrë afatet dhe procedurat administrative të përcaktuara në shkresën nr. 6016 prot., datë 26.09.2024, të Ministrisë së Arsimit dhe Sportit.

Referuar pretendimeve të znj. A., A., ajo i ka depozituar dokumentacionin për aplikimin për bursë në muajin tetor 2024, menjëherë pas njoftimit të marrë nga mësuesja kujdestare e shkollës “Pandeli Çale”, pra brenda afatit të njoftuar dhe në përputhje me udhëzimet e dhëna nga vetë institucioni arsimor. Ky fakt mbështetet dhe tek ankesa e mëparshme e ankueses të bërë pranë Komisionerit me nr. 237 Regj., datë 14.11.2024⁵, kundër Shkollës 9-Vjeçare “Pandeli Çale”, Korçë dhe Ndërmarrjes së Shërbimeve Mbështetëse të Arsimit dhe Çerdhes, pranë Bashkisë Korçë.

Mospranimi fillestar i dokumentacionit nga shkolla, për arsye të një interpretimi të gabuar dhe të paformalizuar për afatet dhe mbi kriteret për përfitimin e bursës, nuk mund të penalizojë ankuesen për vonesë, pasi dorëzimi i dokumentacionit është realizuar në kohën e kërkuar dhe është rikonsideruar nga shkolla pas ndërhyrjes së Komisionerit për Mbrojtjen nga Diskriminimi, e cila çoi në pranimin dhe dërgimin e dokumentacionit pranë NSHMAC më datë 21.12.2024, para ngritjes së grupit të punës për shqyrtim nga NSHMAC, çka provon se aplikimi është bërë brenda afatit dhe sipas procedurave të kërkuara.

Në këtë moment përmendim edhe shkresën nr. 1172/1 prot., datë 26.11.2024 e Bashkisë Korçë, drejtuar Komisionerit, ku ndër të tjera informon se, pas ankesës së znj. A., pranë Komisionerit, Bashkia Korçë me shkresën nr. 10531/1 prot., datë 11.11.2024, i ka kërkuar shkollës “Pandeli Çale” të marrë masa dhe të pranojë aplikantët që pretendojnë se përfitojnë bursë. Më tej, NSHMAC, në

⁵ <https://www.kmd.al/wp-content/uploads/2025/01/Vendim-nr.-315-date-19.12.2024-A.-A-kunder-shkolles-9-vjecare-Pandeli-Cale-Korce-Arritje-efektiviteti>.

përmbushje të dispozitave ligjore dhe ushtrimit të funksioneve të saj, është kërkuar të bëjë verifikimin e dokumentacionit.

Sa më sipër, në këtë fazë, Komisioneri vlerëson se çështja e afatit është tejkaluar dhe Bashkia Korçë duhej të merrej me shqyrtimin dhe vlerësimin e dokumentacionit të dorëzuar nga ankuesja, e jo me rivlerësimin e afateve.

Sa më sipër Komisioneri vlerëson se, deklaratimet e veprimet e Bashkisë Korçë, nuk qëndrojnë, janë të paarsyetuara, jo objektive dhe bien në kundërshtim me faktet, provat e analizuar.

Pra, përfundimisht, Komisioneri vlerëson se, fëmija i ankuses (A. A.), bazuar në kriterin ekonomik të VKM-së përkatëse, duhet të ishte përfituese e bursës, si nxënës, fëmijë të familjeve në nevojë, që janë regjistruar në arsimin bazë, por në pamundësi financiare, nuk ndjekin arsimin bazë, njohur dhe dëshmuar me dokumentacion nga ana e Bashkisë Korçë.

Për rrjedhojë, Komisioneri arrin në përfundimin se fëmija i subjektit ankues i është nënshtruar një trajtimi të padrejtë dhe të pafavorshëm nga ana e Bashkisë Korçë, lidhur me mospërfshirjen e saj në listën e përfituesve të bursës, me fondet e Bashkisë, sipas përcaktimeve të pikës 2.1/c), të VKM-së me nr. 666, datë 10.10.2019 “Për kuotat financiare të ushqimit në mensa e konvikte dhe përcaktimin e kriteve për përfitimin e bursave e të pagesave për nxënësit e arsimit parauniversitar në institucionet arsimore publike”, të ndryshuar.

B. Shkaku i mbrojtur.

Në bazë të Kushtetutës së Republikës së Shqipërisë (neni 18 (2)), askush nuk mund të diskriminohet padrejtësisht për shkaqe të tilla si gjinia, raca, feja, etnia, gjuha, bindjet politike, fetare a filozofike, gjendja ekonomike, arsimore, sociale ose përkatësia prindërore.

Konventa Evropiane e të Drejtave të Njeriut (KEDNJ-ja), garanton të drejtën për të mos u diskriminuar bazuar në një listë jo shteruese shkaqesh, duke parashikuar në mënyrë të drejtpërdrejtë mbrojtjen nga diskriminimi për shkaqe si seksi, raca, ngjyra, gjuha, feja, mendimet politike ose çdo mendim tjetër, origjina kombëtare ose shoqërore, përkatësia në një minoritet kombëtar, pasuria, lindja ose çdo status tjetër.

Ligji nr. 10221/2010 “Për Mbrojtjen nga Diskriminimi”, i ndryshuar, rregullon në mënyrë të drejtpërdrejtë zbatimin dhe respektimin e parimit të barazisë dhe mosdiskriminimit për shkak të gjendjes ekonomike, të pretenduar nga pala ankuese si shkak diskriminimi, duke parashikuar në nenin 1, të tij se: “Ky ligj rregullon zbatimin dhe respektimin e parimit të barazisë dhe mosdiskriminimit në lidhje me racën, etninë, ngjyrën, gjuhën, shtetësinë, bindjet politike, fetare ose filozofike, gjendjen ekonomike, arsimore ose shoqërore, gjininë, identitetin gjinor, orientimin seksual, karakteristikat e seksit, jetesën me HIV/AIDS, shtatzëninë, përkatësinë prindërore, përgjegjësinë prindërore, moshën, gjendjen familjare ose martesore, gjendjen civile, vendbanimin,

gjendjen shëndetësore, predispozicionet gjenetike, pamjen e jashtme, aftësinë e kufizuar, përkatësinë në një grup të veçantë, ose me çdo shkak tjetër.”

Bazuar në shkaqet e mbrojtura të përcaktuara në nenin 1, të ligjit nr. 10221/2010 “*Për Mbrojtjen nga Diskriminimi*”, të ndryshuar, si dhe duke ju referuar përkufizimit të diskriminimit që ky ligj ka bërë në nenin 3, të tij, jo çdo diferencë në trajtim apo trajtim më pak i favorshëm gëzon mbrojtje nga ligji. Mbrojtja nga diskriminimi sipas ligjit, garantohet vetëm për ato diferenca në trajtim apo trajtime më pak të favorshme, që kanë për bazë një nga shkaqet e mbrojtura.

Në rastin në fjalë, pretendohet se nxënësi , përfaqësuar përpara Komisionerit nga nëna e saj, është diskriminuar për shkak të *gjendjes ekonomike*.

Në parim, në lidhje me shkakun e pretenduar të diskriminimit, pala ankuese duhet të provojë në radhë të parë se shkakun i pretenduar prej saj është një shkak që gëzon mbrojtje sipas ligjit dhe në radhë të dytë duhet të provojë ekzistencën e tij.

Komisioneri vlerëson se “*gjendja ekonomike*” konsiderohet si një shkak i mbrojtur, pasi parashikohet si i tillë në LMD.

Gjendja ekonomike, si shkak i ndaluar diskriminimi, kryesisht lidhet me individë, grupe individësh apo grupe shoqërore, të cilët janë në pamundësi ekonomike për të përballuar një jetesë dinjitoze dhe kjo pamundësi reflekton pastaj në braktisjen e shkollës ose në arritjet e nxënësve.

Komenti i Përgjithshëm nr. 20 “*Mosdiskriminimi në të drejtat ekonomike, sociale dhe kulturore*”, i Komitetit për të Drejtat Ekonomike, Sociale dhe Kulturore, i Kombeve të Bashkuara, parashikon: “*Situata sociale dhe ekonomike e një personi kur jeton në varfëri ose është i pastrehë mund të rezultojë në diskriminim të përhapur, stigmatizim dhe stereotipe negative që mund të çojnë në refuzimin ose aksesin e pabarabartë për të njëjtën cilësi të arsimit dhe kujdesit shëndetësor si të tjerët, si dhe mohim ose akses të pabarabartë në vendet publike*”.

Ligji nr. 57/2019 “*Për asistencën sociale në Republikën e Shqipërisë*”, i ndryshuar, përcakton se: “*Ndihma ekonomike*”, është mbështetja me para, që u jepet familjeve dhe individëve në nevojë, sipas përcaktimeve të bëra në këtë ligj, dhe se, përfituesit e ndihmës ekonomike janë: “*.....a) familjet në nevojë, që nuk kanë të ardhura ose kanë të ardhura të pamjaftueshme.*”

Sa më sipër, Komisioneri vlerëson se, kategoria e familjeve që trajtohen me ndihmë ekonomike, dhe kanë fëmijë që ndjekin arsimin bazë, është kategori e familjeve në nevojë që e mbartin shkakun e mbrojtur.

Ankuesja ka depozituar dokumentacion me anën e të cilit provon shkakun e gjendjes ekonomike:

Nga ana e ankuses na janë vënë në dispozicion në cilësinë e provës:

- Kopje e kartës së identitetit të znj. A. A.
- Çertifikatë e gjendjes familjare, e datës 26.10.2024.

- Vërtetim, i lëshuar nga shkolla “Pandeli Cale”, që vërteton se M. A., është nxënës i klasës së tretë pranë kësaj shkolle për vitin shkollor 2024–2025.
- Vërtetim datë 30.10.2024, lëshuar nga Drejtoria e Agjencisë Kombëtare të Punësimit dhe Aftësive Korçë, që vërteton se znj. A. A., është e regjistruar si punëkërkuese e papunë.
- Vërtetim datë 28.10.2025, nga e njëjta agjenci, që vërteton se z. B. A., është gjithashtu i regjistruar si punëkërkuar i papunë.
- Vërtetim datë 30.10.2024, i lëshuar nga Drejtoria Rajonale e Tatimeve Korçë, që vërteton se z. B. A., nuk është i regjistruar në regjistrin e tatimpaguesve të administratës tatimore.
- Vërtetim datë 30.10.2024, i lëshuar nga Drejtoria Rajonale e Tatimeve Korçë, që vërteton se znj. A. A., nuk është e regjistruar në regjistrin e tatimpaguesve të administratës tatimore.
- Vërtetim i datës 26.10.2025, për përfitim të ndihmës ekonomike, lëshuar nga Shërbimi Social Shtetëror, që vërteton se z. B. A., me NID: I60308112A, është përfitues i ndihmës ekonomike si anëtar familje/individ në nevojë për muajin shator.

Sa më sipër, Komisioneri vlerëson se, pretendimi për diskriminim duhet të shqyrtohet bazuar në shkakun e *gjendjes ekonomike*, pasi konsiderohet i provuar mbështetur në provat dhe faktet e administruara.

C. Lidhja e trajtimit të pafavorshëm me shkakun e mbrojtur.

C.1 Lidhja e trajtimit të padrejtë e të pafavorshëm, me shkakun e gjendjes ekonomike.

Parimi i barazisë dhe i mosdiskriminimit, sanksionohet nga Kushtetuta si një parim i përgjithshëm që përshkon të gjitha të drejtat dhe liritë themelore të njeriut, prandaj ai duhet të gjejë shprehjen e tij në të gjithë legjislacionin shqiptar, si dhe të zbatohet nga të gjithë, si nga institucionet edhe nga individët.

Neni 18, i Kushtetutës së Republikës së Shqipërisë ku sanksionohet ky parim parashikon: “1. Të gjithë janë të barabartë përpara ligjit. 2. Askush nuk mund të diskriminohet padrejtësisht për shkaqe të tilla si gjinia, raca, feja, etnia, gjuha, bindjet politike, fetare a filozofike, gjendja ekonomike, arsimore, sociale ose përkatësia prindërore. 3. Askush nuk mund të diskriminohet për shkaqet e përmendura në paragrafin 2, nëse nuk ekziston një përligje e arsyeshme dhe objektive”.

Neni 14 i Konventës Evropiane për Drejtat e Njeriut (KEDNJ), ndalon diskriminimin në gëzimin e të drejtave dhe lirive të përcaktuara, ndërkohë që Protokollin 12-të të KEDNJ-së, i cili është ratifikuar nga Shqipëria, ndalon diskriminimin në lidhje me “gëzimin e çdo të drejte të parashtruar nga ligji” dhe kështu ofron mbrojtje më të madhe se sa neni 14, i cili lidhet vetëm me të drejtat e garantuara nga KEDNJ-ja. Gjykata Evropiane e të Drejtave të Njeriut (GJEDNJ), në mënyrë të vazhdueshme ka interpretuar se “diskriminim” do të thotë që të trajtosh ndryshe pa një justifikim objektiv dhe të arsyeshëm, persona të cilët ndodhen në situata të ngjashme dhe diferenca në trajtim, nuk bazohet në ndonjë justifikim objektiv dhe të arsyeshëm, domethënë, se trajtimi i diferencuar nuk ndjek një qëllim legjitim dhe nuk ekziston një marrëdhënie e arsyeshme të proporcionalitetit ndërmjet mjeteve të përdorura dhe qëllimit që synohet të realizohet.

Gjithashtu, Gjykata Evropiane e të Drejtave të Njeriut (GJEDNJ), në mënyrë të vazhdueshme ka interpretuar se trajtimi i diferencuar është diskriminues nëse ai nuk bazohet në ndonjë justifikim objektiv dhe të arsyeshëm, domethënë, nëse trajtimi i diferencuar nuk ndjek një qëllim legjitim ose nëse nuk ekziston një marrëdhënie e arsyeshme të proporcionalitetit ndërmjet mjeteve të përdorura dhe qëllimit që synohet të realizohet⁶.

Sipas GJEDNJ-së, e drejta për të mos u diskriminuar e garantuar nga KEDNJ, gjithashtu cenohet kur pa një justifikim objektiv dhe të arsyeshëm shtetet dështojnë që të trajtojnë ndryshe personat situata e të cilëve është objektivisht e ndryshme⁷. GJEDNJ, shprehet se, ndalimi që rrjedh nga neni 14 do të krijojë detyrime pozitive për shtetet kontraktuese për të bërë dallimet e nevojshme ndërmjet personave ose grupeve, rrethanat e të cilëve janë në mënyrë të rëndësishme dhe domethënëse të ndryshme⁸. Për më tepër, GJEDNJ, shprehet se, neni 14 nuk e ndalon një shtet anëtar që t'i trajtojë grupet ndryshe për të korrigjuar “pabarazitë faktike” ndërmjet tyre; në të vërtetë, në rrethana të caktuara, dështimi në përpjekje për të korrigjuar pabarazinë nëpërmjet trajtimit të ndryshëm, mund të shkaktojë në vetvete një shkelje të nenit 14⁹.

Ligji nr. 10221/2010 “Për Mbrojtjen nga Diskriminimi”, i ndryshuar, në nenin 1 të tij, ka parashikuar se: “Ky ligj rregullon zbatimin dhe respektimin e parimit të barazisë dhe mosdiskriminimit në lidhje me racën, etninë, ngjyrën, gjuhën, shtetësinë, bindjet politike, fetare ose filozofike, gjendjen ekonomike, arsimore ose shoqërore, gjininë, identitetin gjinor, orientimin seksual, karakteristikat e seksit, jetesën me HIV/AIDS, shtatzëninë, përkatësinë prindërore, përgjegjësinë prindërore, moshën, gjendjen familjare ose martesore, gjendjen civile, vendbanimin, gjendjen shëndetësore, predispozicionet gjenetike, pamjen e jashtme, aftësinë e kufizuar, përkatësinë në një grup të veçantë, ose me çdo shkak tjetër.”

Në nenin 3, pika 1 të ligjit 10221/2010 “Për Mbrojtjen nga Diskriminimi”, të ndryshuar, përcaktohet se: “Diskriminim” është çdo dallim, përjashtim, kufizim ose preferencë, bazuar në cilindo shkak të përmendur në nenin 1 të këtij ligji, që ka si qëllim ose pasojë pengesën ose bërjen të pamundur të ushtrimit në të njëjtën mënyrë me të tjerët të të drejtave e lirive themelore të njohura nga Kushtetuta e Republikës së Shqipërisë, aktet ndërkombëtare të ratifikuara nga Republika e Shqipërisë, si dhe nga ligjet në fuqi”.

Në bazë të ligjit nr. 10221/2010 “Për Mbrojtjen nga Diskriminimi”, të ndryshuar, jo çdo dallim apo ndryshim i trajtimit konsiderohet diskriminim. Në bazë të nenit 6, të ligjit “Për Mbrojtjen nga Diskriminimi”, të ndryshuar, përcaktohet se: “Ndalimi i diskriminimit i përshkruar nga ky ligj nuk

⁶ Shih: Molla kundër Greqisë, Vendim i Dhomës së Madhe, 2018, prg. 135; Fábíán kundër Hungarisë, Vendim i Dhomës së Madhe 2017, prg. 113; Abdulaziz, Cabales dhe Balkandali kundër Mbretërisë së Bashkuar, 1985, prg.72.

⁷ Shih: Çështja Thlimmenos kundër Greqisë [GC], nr. 34369/97, prg. 44, GJEDNJ 2000-IV; Çështja J.D dhe A kundër Mbretërisë së Bashkuar, nr.32949/17 dhe 34614/17, prg. 84, 24 tetor 2019.

⁸ Shih: Çështja J.D dhe A kundër Mbretërisë së Bashkuar, nr.32949/17 dhe 34614/17, prg. 84, 24 tetor 2019.

⁹ Shih: Çështjen Horváth dhe Kiss kundër Hungarisë, nr. 11146/11, datë 29.01.2013, prg. 101; Çështjen Thlimmenos, cituar më lart, prg. 44; Çështjen D.H. dhe të tjerët kundër Republikës Çeke (GC), nr.57325/00, GJEDNJ 2007-IV, prg.175).

zbatohet në rastet kur ka një qëllim objektivisht të justifikueshëm dhe të përligjur në bazë të Kushtetutës, të marrëveshjeve apo akteve ndërkombëtare të ratifikuara nga Republika e Shqipërisë dhe legjislacioni në fuqi”.

Në nenin 6, të LMD përcaktohet se: *“Ndalimi i diskriminimit i përshkruar nga ky ligj nuk zbatohet në rastet kur ka një qëllim objektivisht të justifikueshëm dhe të përligjur në bazë të Kushtetutës, të marrëveshjeve apo akteve ndërkombëtare të ratifikuara nga Republika e Shqipërisë dhe legjislacioni në fuqi”.*

Barra e provës në çështjet e diskriminimit është objekt i një rregullimi të posaçëm. Ky rregullim i posaçëm në lidhje me barrën e provës pasqyrohet në nenin 33, pika 7/1 të LMD-së ku sanksionohet se : *“7/1. Në rastet kur pala ankuese paraqet fakte mbi të cilat bazon pretendimin për sjelljen diskriminuese dhe në bazë të të cilave mund të prezumohet se ka pasur diskriminim, pala tjetër, kundër së cilës është paraqitur ankesa, detyrohet të provojë se faktet nuk përbëjnë diskriminim”.*

Një rregullim të posaçëm të barrës së provës për çështjet e diskriminimit e bën edhe Kodi i Procedurave Administrative, duke parashikuar në nenin 82, pika 2, si vijon: *“2. Në rastet kur pala paraqet prova mbi të cilat bazon pretendimin për sjelljen diskriminuese dhe në bazë të të cilave mund të prezumohet se ka pasur diskriminim, pala tjetër dhe/ose organi publik detyrohet të provojë se faktet nuk përbëjnë diskriminim, pavarësisht nga detyrimi i organit publik për të vënë në dispozicion të palëve provat e zotëruara prej saj”.*

Në lidhje me barrën e provës në çështjet e diskriminimit, Gjykata Kushtetuese në vendimin nr. 16 datë 12.03.2024 (V-16/24), ka mbajtur qendrimin se: *“...aty ku ekzistojnë fakte nga të cilat mund të supozohet se ka pasur diskriminim, i takon autorit të diskriminimit, në këtë rast institucionit, të dëshmojë se nuk ka pasur shkelje të këtij parimi. Kalimi i barrës së provës nga personat me aftësi të kufizuar (viktima e diskriminimit) te institucioni (autori i diskriminimit) lidhet me vulnerabilitetin e të diskriminuarit, ndaj ai mjafton të paraqesë fakte të besueshme që prezumojnë prima facie ekzistencën e një rrethane specifike diskriminuese që ka çuar në një trajtim më pak të favorshëm ose në shkaktimin e dëmit ndaj tij....”*

Duke qenë se pala kundër të cilës drejtohet ankesa disponon gjithë informacionin dhe dokumentacionin e nevojshëm për të provuar bazueshmërinë e pretendimeve, legjislacioni e ka zhvendosur barrën e provës palës kundër të cilës është paraqitur ankimi, kur vihet re se prima facie është ngritur një pretendim për diskriminim. Pala kundër të cilës është paraqitur ankesa ka barrën e provës të provojë se trajtimi i diferencuar nuk është diskriminues.

Sa më sipër, fillimisht duhet të krijohet një prezumim i diskriminimit (diskriminimi prima facie), barra më pas kalon tek pala e akuzuar, e cila duhet të tregojë se ndryshimi në trajtim nuk është diskriminues. Kjo mund të bëhet:

1. Ose duke vërtetuar se nuk ka ndonjë lidhje shkakësore midis shkakut të mbrojtur dhe trajtimit të pafavorshëm.

2. Ose duke demonstruar që megjithëse ky trajtim është i lidhur me shkakun e pretenduar, ka një justifikim të arsyeshëm dhe objektiv.

Nëse subjekti që pretendohet se ka konsumuar sjelljen diskriminuese nuk është në gjendje të provojë njërën nga të dyja, atëherë do të jetë përgjegjës për diskriminimin.¹⁰

Komisioneri çmon të nevojshme të theksojë se, është pikërisht bazuar në standardin e mësipërm të të provuarit, që do të shqyrtojë dhe do të konkludojë në lidhje me bazueshmërinë e pretendimeve për diskriminim të parashtuara në këtë ankesë.

Në konkluzion të analizës sa më sipër, Komisioneri ka arritur në përfundimin se, nxënësi M. A., (fëmija i ankueses), respektivisht, është nxënës në shkollën 9-vjeçare “Pandeli Cale”, Korçë, fëmijë i një familjeje që, trajtohet me ndihmë ekonomike, i është nënshtruar një trajtimi të pafavorshëm, nga ana e Bashkisë Korçë, lidhur me përjashtimin nga e drejta e përfitimit të bursës, bazuar në kriterin ekonomik, sipas pikës 2.1/c), të VKM-së me nr. 666, datë 10.10.2019 “*Për kuotat financiare të ushqimit në mensa e konvikte dhe përcaktimin e kriterëve për përfitimin e bursave e të pagesave për nxënësit e arsimit parauniversitar në institucionet arsimore publike*”, të ndryshuar. Në këto kushte, mbetet që të vlerësohet nëse për këtë diferencë në trajtim ka një justifikim të arsyeshëm dhe objektiv.

Komisioneri vlerëson se, qëllimi i Këshillit të Ministrave për trajtimin me bursë të nxënësve, familjet e të cilëve janë në pamundësi financiare, pasi janë familje që trajtohen me ndihmë ekonomike, është i ligjshëm, pasi synon mbështetjen e tyre.

Identifikimi i shkakut të diskriminimit dhe analizimi i tij në një çështje diskriminimi është mjaft i rëndësishëm, jo thjesht për të konstatuar diskriminimin, por edhe për të dhënë një vendim sa më efektiv. Në çështjen në shqyrtim, Komisioneri ka identifikuar dhe vlerësuar se subjekti ankues posedon një shkak të mbrojtur nga LMD, atë të “*gjendjes ekonomike*”.

E drejta për arsim, është një e drejtë themelore e njeriut, e sanksionuar në nenin 57¹¹ të Kushtetutës së Republikës së Shqipërisë dhe Shteti ka detyrimin që jo vetëm ta parashikojë, por edhe ta përmbushë këtë të drejtë duke e garantuar atë. Detyrimi për të përmbushur do të thotë që shteti duhet të marrë masa pozitive për të siguruar dhe lehtësuar gëzimin e të drejtave, sidomos për grupet shoqërore më të pamundura, të cilat në të kundërt, nuk do të kenë mundësi të kenë qasje në regjistrimin apo ndjekjen e arsimit e për rrjedhojë do të jenë përherë në kushtet e braktisjes së shkollës.

¹⁰ https://fra.europa.eu/sites/default/files/fra_uploads/fra-2018-handbook-non-discrimination-law-2018_en.pdf, fq.232.

¹¹ 1. Kushdo ka të drejtën për arsimim.5. Arsimi i detyrueshëm, si dhe arsimi i mesëm i përgjithshëm në shkollat publike është falas.

Fëmija si çdo qenie njerëzore është bartës i të drejtave dhe si i tillë ka të drejtën për t'u arsimuar. Konventa Mbi të Drejtat e Fëmijës¹², e cila është ratifikuar nga vendi ynë, sanksionon të drejtën e fëmijës për t'u arsimuar mbi bazën e mundësive të barabarta dhe shtetet palë duhet të marrin masa për të inkurajuar frekuentimin e rregullt të shkollës dhe uljen e përqindjes së braktisjes së shkollës.

Ligji 69/2012 “Për Sistemin Arsimor Parauniversitar në Republikën e Shqipërisë”, i ndryshuar¹³, i cili ka si qëllim garantimin e të drejtës kushtetuese për arsimim, sanksionon se, e drejta për arsimim garantohet pa u diskriminuar. Çdo nxënës duhet t'i sigurohet e drejta për arsimim cilësor, si dhe shanse të barabarta për arsimim.

Bazuar në sa më sipër, Komisioneri vlerëson se Këshilli i Ministrave për të garantuar të drejtën për arsim të të gjithë fëmijëve, familjet e të cilëve trajtohen me ndihmë ekonomike apo që për arsye e shkaqe të tjera objektive janë konsideruar si pjesë e grupeve vulnerabël, si nga pushteti qendror dhe ai vendor, ka parashikuar trajtimin me bursë të të gjithë fëmijëve që i përkasin kësaj kategorie, të konsideruar vulnerabël.

Bashkia Korçë ka pasur barrën e provës¹⁴ para Komisionerit për të provuar se pavarësisht faktit se familja e nxënësit M. A., trajtohet me ndihmë ekonomike, ka një justifikim të arsyeshëm e objektiv për përjashtimin e tyre nga bursa.

Komisioneri gjen të padrejtë dhe të pajustificuar qëndrimin e Bashkisë Korçë në lidhje me përjashtimin e fëmijës së znj. A. A., nga përfitimi i bursës. Së pari, pretendimi i Bashkisë se aplikimi i ankueses është bërë jashtë afatit nuk qëndron, pasi fakti që znj. A., ka aplikuar për bursë mbi bazën e kriterit ekonomik i është bërë i ditur Bashkisë që me ankimin e parë të paraqitur pranë Komisionerit për Mbrojtjen nga Diskriminimi, me nr. 237 Regj., datë 14.11.2024. Për më tepër, nga korrespondenca zyrtare mes Komisionerit, shkollës “Pandeli Çale” dhe vetë Bashkisë, rezulton se kjo e fundit ka qenë plotësisht në dijeni si të aplikimit, ashtu edhe të afateve dhe dokumentacionit të dorëzuar nga ankuesja. Në këto kushte, pretendimi për tejkalim të afatit bie poshtë, pasi vetë Bashkia ka qenë ajo që ka orientuar shkollën për pranimin e aplikimit dhe përcjelljen e dokumentacionit për përfitimin e bursës sipas kriterit 2.1/c të VKM nr. 666, datë 10.10.2019, të ndryshuar.

Përfundimisht, Komisioneri vlerëson se, fëmija i ankueses, bazuar në kriterin ekonomik të VKM-së përkatëse, duhet të ishin përfituese e bursës, si fëmijë i një familjeje në nevojë, njohur, pranuar

¹² Neni 28 i Konventës mbi të Drejtat e Fëmijës¹²: 1. Shtetet Palë njohin të drejtën e fëmijës për arsimim dhe, me qëllim që të arrihet kjo e drejtë, hap pas hapi dhe mbi bazën e mundësive të barabarta, në mënyrë të veçantë ata: e) Marrin masa për të inkurajuar frekuentimin e rregullt të shkollës dhe uljen e përqindjes së braktisjes së shkollës.

¹³ Neni 5. E drejta për arsimim. 1. Në Republikën e Shqipërisë garantohet e drejta për arsimimin e shtetasve shqiptarë, të huaj dhe personave pa shtetësi, pa u diskriminuar nga gjinia, raca, ngjyra, etnia, gjuha, orientimi seksual, bindjet politike ose fetare, gjendja, ekonomike apo sociale, mosha, vendbanimi, aftësia e kufizuar ose për arsye të tjera që përcaktohen në legjislacionin shqiptar.

¹⁴ Në referencë të neni 82, pikat 2 dhe 3 të Ligjit nr. 44/2015 “Kodi i Procedurave Administrative i Republikës së Shqipërisë”, si dhe pika 7/1, e nenit 33, të LMD-së.

dhe dëshmuar me dokumentacion (vërtetim për trajtimin me ndihmë ekonomike) prej Bashkisë Korçë.

Komisioneri vlerëson se nga informacionet e dërguara nga ana e Bashkisë, në asnjë rast nuk u arrit të provohet:

- Që nuk ka ndonjë lidhje shkakësore midis shkakut të pretenduar nga pala ankuese, që është gjendja ekonomike dhe trajtimin të pafavorshëm nga ana e bashkisë, të konstatuar edhe nga Komisioneri në këtë vendim.
- Që veprimet dhe mosveprimet e këtij subjekti kundrejt palës ankuese janë në përputhje me parashikimet ligjore, të drejta, objektive dhe të arsyeshme.

Për rrjedhojë, Komisioneri gjykon se:

- Mungesa e një afati të përcaktuar për dorëzimin e dokumentacionit nga aplikantët, si në VKM-në nr. 666, ashtu edhe në aktet zbatuese të saj, ka krijuar paqartësi dhe trajtime të ndryshme nga institucionet vendore. Kjo sjellje është tërësisht e pajustificuar, e pashkruar në ndonjë akt normativ dhe bie ndesh me parimin e sigurisë juridike, transparencës dhe aksesit të barabartë në përfitime publike.
- Mosparashikimi në VKM dhe në udhëzimet përkatëse i listës së qartë dhe zyrtare të dokumentacionit që duhet dorëzuar, i ka lënë institucionet vendore të udhëhiqen nga praktika të brendshme të paformalizuara dhe jo të unifikuara. Kjo është një mangësi thelbësore, që ka prodhuar efekt diskriminues për aplikantët në kushte të ngjashme dhe është në kundërshtim me parimin e ligjshmërisë dhe të barazisë përpara ligjit.
- Mungesa e një njoftimi publik zyrtar nga autoritetet për fillimin dhe mbylljen e periudhës së aplikimit për bursë, ka shkaktuar keqkuptim të theksuar tek qytetarët dhe ka kufizuar në mënyrë të padrejtë të drejtën e tyre për të përfituar nga një e mirë publike. Kjo mospërmbushje e detyrimit për transparencë dhe informim është në kundërshtim të hapur me parimin e administrimit të ndershmë dhe interesit më të lartë të fëmijës.
- Veprimet e ndjekura nga Bashkia Korçë dhe justifikimi i dhënë prej saj për mostrajtimin të aplikimit dhe të dokumentacionit, për pasojë dhe mospërfitimit të bursës nga ana e fëmijës së znj. A, A., janë tërësisht të pabazuara, të pajustificuara, jo objektive dhe të padrejta. Ato janë haptazi në kundërshtim me parashikimin ligjor të VKM-së së analizuar, si dhe me parimin e mosdiskriminimit dhe interesit më të lartë të fëmijës.

Bazuar në të dhënat e analizuara në vendim, Komisioneri vëren se, nxënësi në fjalë, plotëson kriterin e cilësuar në pikën 2.1/c, të VKM-së përkatëse, dhe ky fakt është i njohur nga ana e Bashkisë, pasi pikërisht për këtë arsye ai është dhe përfitues i ndihmës ekonomike nga strukturat e saj.

Neni 3/2 i ligjit nr. 10221/2010 *“Për Mbrojtjen nga Diskriminimi”*, të ndryshuar, ka përcaktuar se konsiderohet si “Diskriminim i drejtpërdrejtë” është ajo formë diskriminimi që ndodh kur një person ose grup personash trajtohen në mënyrë më pak të favorshme sesa një person tjetër, ose një

grup tjetër personash në një situatë të njëjtë a të ngjashme, bazuar në cilindo shkak të përmendur në nenin 1 të këtij ligji.

Për sa më sipër, Komisioneri konstaton se fëmija i ankueses, si anëtare e familjes që trajtohet me ndihmë ekonomike, është vënë në pozita jo të favorshme, duke i mohuar mundësinë për të përfituar bursë, me qëllim sigurimin e arsimit gjithëpërfshirës për të, si pjesë e kategorisë së nxënësve përfitues. Pra, fëmija i ankueses është vënë në pozita përjashtuese dhe diskriminuese, nga ana e Bashkisë Korçë, për shkak të gjendjes ekonomike të familjes së saj.

Strategjia Kombëtare për Mbrojtjen Sociale 2024-2030, ka si vizion¹⁵ mbrojtjen sociale në një mjedis mundësues dhe fuqizues për çdo individ në nevojë, duke garantuar jetesë dinjitoze përgjatë ciklit të jetës.

Një nga objektivat specifik/strategjik¹⁶ të kësaj Strategjie është edhe “*përmirësimi i shënjestrimit të fëmijëve, vajza dhe djem përmes skemave financiare të ndjeshme gjinore dhe një programi mbrojtje sociale me fokus fëmijët. Përmirësimi përfitimeve dhe bashkëpunimit ndër-sektorial me fokus fëmijët, vajzat dhe djemtë në skemën e ndihmës ekonomike me synim promovimin e mirëqenies së tyre.*”

Ky dokument, ndër të tjera citon se: “*Analiza të mëparshme kanë theksuar nevojën për të ofruar mbështetje të mëtejshme për familjet me fëmijë (të vegjël) në kushtet e pamjaftueshmërisë së skemave ekzistuese të mbështetjes në para dhe përfitimeve të tjera. Aktualisht ekzistojnë disa përfitime për përmirësimin e mirëqenies së fëmijëve në familjet në ndihmë ekonomike. Të tilla janë bonusi i bebes për çdo fëmijë të lindur, stimuli financiar për regjistrimin në shkollë dhe për vaksinimin, tekste shkollore falas, bursa mësimore etj. Ekzistojnë dhe shërbime të tjera që merren nga një sërë institucionesh lokale dhe qendrore të cilat duhen identifikuar dhe analizuar. Evidentimi i të gjithë llojeve të përfitimeve dhe shërbimeve, analiza e kostove që lidhen me mirërritjen e fëmijëve do të mundësojnë ndërtimin e skenarëve të ndryshëm për të përmirësuar këto përfitime. Ekzistojnë modele dhe praktika ndërkombëtare mbështetjeje me përfitime për fëmijët në familjet në ndihmë ekonomike, të cilat do të njihen dhe do të përdoren për ndërtimin e skenarëve të mbështetjes për fëmijët në të ardhmen. Analiza të vijueshme për impaktin e këtyre skemave në mirëqenien e fëmijëve do të kryhen me qëllim realizimin e modifikimeve të nevojshme.*”

Strategjia Kombëtare për Mbrojtjen Sociale 2024-2030, lidhur me forcimin e bashkëpunimit ndërsektorial me fokus fëmijët në programin e NE-së, citon se: “*Ministria e Shëndetësisë dhe Mbrojtjes Sociale ka hedhur hapa të rëndësishëm dhe konkret drejt një modeli të shërbimeve të integruara shëndetësore dhe të mbrojtjes sociale për fëmijët përfitues të skemës së ndihmës ekonomike. Njëkohësisht lidhja me arsimimin është thelbësore për të garantuar të drejtën e fëmijëve në nevojë për siguruar qëndrimin në shkollë. Në veçanti, orientimi drejt një modeli të koordinuar*

¹⁵ 3.1 Vizioni

¹⁶ Objektivi specifik/strategjik A3.

mes shërbimeve sociale, arsimore dhe shëndetësor pritet të jetë një prej prioriteteve të strategjisë së re për garantimin e mbështetjes së fëmijëve dhe familjeve. Ky integrim i shërbimeve nis që në moshën 0-5 vjeç me paketën bazë të shëndetit të kujdesit parësor dhe programit të vizitave të integruara në familje si një mundësi për të adresuar në veçanti fëmijët vulnerabël, monitorimin e zhvillimit të hershëm dhe identifikimit të hershëm të aftësisë së kufizuar si dhe nxitjen e bashkëpunimit ndërsektorial për të siguruar ndjekjen e treguesve të zhvillimit të fëmijës. Ky program aktualisht po zbatohet në qarqet Tiranë, Korçë, Elbasan, Vlorë, Lezhë, Kukës, Berat dhe synimi është të zgjerohet në të gjithë territorin.

Hartimi i protokolleve të përbashkëta, organizimi i tryezave të përbashkëta në nivel rajonal mes shërbimeve sociale dhe atyre shëndetësore si dhe ngritja e kapaciteteve të personelit socio-shëndetësor do të jenë në fokus në strategjinë e re. Njëkohësisht, pjesë e kësaj mase prioritare do të jetë vlerësimi i fizibilitetit, kapaciteteve institucionale dhe personelit për të hartuar një Plan Veprimi për Garancinë e Fëmijëve sipas modelit dhe udhëzimeve të Bashkimit Evropian. Hartimi i një Plani Veprimi për Garancinë e Fëmijëve është një prej rekomandimeve të Bashkimit Evropian si pjesë e kapitullit 19 për hapjen e negociatave si dhe në përputhje me kapitullin 23 për të drejtat e njeriut. Plani i Veprimit për Garancinë e Fëmijëve, aktualisht po zbatohet në një sërë vendesh të Bashkimit Evropian, dhe ashtu sikurse Plani i Garancisë Rinore do të synojë të ndërtojë modele, mjete dhe financim për adresimin e fëmijëve vulnerabël, të garantojë një plan për reduktimin e varfërisë së fëmijëve dhe nxitur mirëqenien e tyre.”

Dokumenti i Strategjisë Kombëtare për Arsimin 2021-2026¹⁷, në vizionin e tij ka: “Sistem arsimor gjithëpërfshirës dhe i bazuar në parimet e barazisë dhe mësimi gjatë gjithë jetës, që mundëson formimin cilësor të të gjithë individëve, duke kontribuar në mirëqenien personale të tyre, si dhe në forcimin e demokracisë dhe integrimin e vendit në Bashkimin Evropian.”

Strategjia Kombëtare për Arsimin 2021-2026, ndër objektivat e saj specifike ka parashikuar dhe objektivin specifik A.2, ku citohet: “Sigurimi i mirëqenies sociale, emocionale dhe fizike të të gjithë nxënësve për të ulur braktisjen dhe për t’u mundësuar nxënësve të arrijnë potencialin e tyre të plotë;...”

Gjithashtu, Strategjia Kombëtare për Arsimin 2021-2026, ndër të tjera synon të sigurojë një kujdes të veçantë vajzave dhe djemve në rrezik braktisje, si dhe atyre nga grupet vulnerabël: fëmijëve me aftësi të kufizuara dhe, në përgjithësi, nga grupet shoqërore të marginalizuara, vajzave dhe djemve që rikthehen nga emigracioni, fëmijët viktime dhe viktime të mundshme të trafikimit, fëmijëve në konflikt me ligjin, si dhe pjesëtarëve të pakicave kombëtare romë dhe egjiptiane¹⁸.

Në analizë për sa më sipër, me miratimin e këtij dokumenti strategjik, Qeveria shqiptare merr përsipër obligimin të sigurojë përfshirjen sociale, ekonomike dhe kulturore, ndër të tjera edhe

¹⁷ Miratuar me Vendim të Këshillit të Ministrave nr. 621, datë 22.10.2021.

¹⁸ Paragrafi i fundit i faqes 61, të Strategjisë Kombëtare të Arsimit 2021-2026.

paketa mbështetëse për arsimimin e fëmijëve që vijnë nga familje në nevojë duke i garantuar atyre një jetesë sa më dinjitoze.

Komisioneri vlerëson se, në të njëjtën linjë dhe në harmoni me sa më sipër, duhet të jenë dhe veprimet e masat e ndërmarra nga ana e Bashkisë, lidhur me këto kategori, veprime të cilat përveçse në respektim të kuadrit ligjor, duhet të kenë në konsideratë edhe parimin njerëzor dhe trajtimin me ndjeshmëri të veçantë, pikërisht për shkak të vulnerabilitetit të tyre.

Bazuar në nenin 33, pika 10 të Ligjit “Për Mbrojtjen nga Diskriminimi”, të ndryshuar, përcaktohet se: “Vendimi përmban rregullimet dhe masat e duhura, duke caktuar edhe një afat për kryerjen e tyre”, ndërsa bazuar në nenin 33, pika 12, të Ligjit “Për mbrojtjen nga diskriminimi”, të ndryshuar, përcaktohet: “Kur vendos masën, komisioneri siguron që ajo të jetë: a) e efektshme dhe parandaluese; dhe b) në përpjesëtim me gjendjen që e shkaktoi vendosjen e masës”.

Ligji “Për Mbrojtjen nga Diskriminimi”, i ndryshuar, në nenin 33/10 të tij, nuk ka përcaktuar masat që duhen marrë për rregullimin e situatës diskriminuese, por e ka lënë në diskrecionin e Komisionerit. Pra, Komisioneri rast pas rasti, vendos se cilat janë rregullimet dhe masat që duhen marrë në mënyrë që të sigurojë mbrojtjen efektive nga diskriminimi të personave që pretendojnë se janë viktimat të diskriminimit.

Ligji “Për Mbrojtjen nga Diskriminimi”, i ndryshuar, nëpërmjet nenit 33/12, ka vendosur kriteret që duhet të ndjekë Komisioneri në përcaktimin e masës që ai jep nëpërmjet vendimeve të tij.

Sa më sipër, Komisioneri vlerëson si masë të duhur për rregullimin e situatës, marrjen e masave të menjëhershme nga Bashkia Korçë, si institucioni përgjegjës, për trajtimin me bursë të nxënësit M. A., si fëmijë që vjen nga një familje, që trajtohet me ndihmë ekonomike dhe që ndjek arsimin parauniversitar me kohë të plotë në institucionet arsimore publike.

Komisioneri ka trajtuar edhe raste, ankesa të tjera të ngjashme me çështjen e fëmijës së ankueses, por edhe vetë rastin e znj. A., lidhur me mospërfitimin e bursës nga ana e Bashkisë Korçë, duke dalë me vendimmarrjet respektive.

Po ashtu, Komisioneri sjell në vëmendje të Bashkisë Korçë, që të marrë masa konkrete dhe efektive për përfshirjen e të gjithë nxënësve që ndjekin arsimin bazë dhe që përfshihen në kategorinë e nxënësve që duhet të përfitojnë bursë, gjatë periudhës së ndjekjes së shkollës.

A.1 Lidhur me afatin e pranimit të aplikimeve si dhe të dokumentacionit të kërkuar nga NSHMAÇ/Bashkia Korçë për aplikuesit për përfitimin e bursave për nxënësit e arsimit parauniversitar në institucionet arsimore publike dhe procedurën e ndjekur nga institucionet.

Bazuar në dokumentacionin e depozituar dhe nga deklaratimet e palëve, rezulton se NSHMAÇ/Bashkia Korçë nuk kanë një akt administrativ të miratuar nga institucionet (Bashkia

Korçë apo Këshilli Bashkiak Korçë) në të cilin të parashikohet/përcaktohet afati i aplikimit, lista e dokumenteve të kërkuara për aplikim për bursë, si dhe procedura që ndiqet për informimin, dorëzimin, shqyrtimin, plotësimin dhe miratimin e aplikimeve për bursë.

Gjatë trajtimit të ankesave, Komisioneri ka evidentur faktin se një pjesë e dokumentacionit të kërkuar aplikuesve, nga NSHMAÇ/Bashkia Korçë, si në rastet kur aplikuesit trajtohen me ndihmë ekonomike, pagesë paaftësie apo kanë statusin e jetimit, NSHMAÇ ka kërkuar dokumentacion që disponohet nga institucionet vartëse të Bashkisë, dhe në këto raste, mosdorëzimi i këtyre dokumenteve nga aplikuesit ka rezultuar në përjashtimin e aplikimeve për bursë.

Në përfundim, *së pari*, Komisioneri vlerëson se Bashkia Korçë, për rregullimin e situatave të ngjashme në të ardhmen, duhet të marrë masa për miratimin e një akti administrativ, ku të jenë përcaktuar qartë kriteret dhe dokumentacioni përkatës për përfitimin e bursave, sipas parashikimeve të VKM-së nr. 666, datë 10.10.2019 *“Për kuotat financiare të ushqimit në mensa e konvikte dhe përcaktimin e kriterëve për përfitimin e bursave e të pagesave për nxënësit e arsimit parauniversitar në institucionet arsimore publike”*, të ndryshuar.

Së dyti, nisur nga rastet e trajtuara më parë nga KMD, është evidentuar vendosja e një praktike të gabuar nga ana e Drejtorëve të shkollave, për vendosjen e afatit, administrimin dhe përcjelljen e dokumentacionit të aplikantëve si pjesë e kategorisë përfituese të bursës, në NSHMAÇ, pranë Bashkisë Korçë. Sakaq, për rregullimin e situatave të ngjashme në të ardhmen, duhen marrë masat e nevojshme që aplikantët për trajtimin me bursa, të pajisen me një dokument i cili vërteton faktin e aplikimit, dokumentacionit të dorëzuar dhe për cilën kategori përfituese të VKM-së nr. nr. 666, datë 10.10.2019 *“Për kuotat financiare të ushqimit në mensa e konvikte dhe përcaktimin e kriterëve për përfitimin e bursave e të pagesave për nxënësit e arsimit parauniversitar në institucionet arsimore publike”*, të ndryshuar, ka aplikuar.

PËR KËTO ARSYE:

Mbështetur në nenin 1, nenin 7/1, nenin 11, nenin 18/1, nenin 32, pika 1, shkronja a) e nenin 33, pikat 10-11, të ligjit 10221/2010 *“Për Mbrojtjen nga Diskriminimi”*, të ndryshuar, Komisioneri për Mbrojtjen nga Diskriminimi,

V E N D O S I:

1. Konstatimin e diskriminimit të nxënësit M. A.,¹⁹, për shkak të gjendjes ekonomike, nga ana e Bashkisë Korçë, si fëmijë të një familjeje që trajtohet me ndihmë ekonomike.
2. Bashkia Korçë të marrë masa efektive, për trajtimin me bursë, për vitin shkollor 2024-2025, të nxënësit M. A., bazuar në kriterin ekonomik, sipas pikës 2.1/c, të VKM nr. nr. 666, datë 10.10.2019 *“Për kuotat financiare të ushqimit në mensa e konvikte dhe përcaktimin e kriterëve për përfitimin e bursave e të pagesave për nxënësit e arsimit parauniversitar në institucionet arsimore publike”*, të ndryshuar.

¹⁹ Përfaqësuar nga nëna, znj. A. A.

3. Me qëllim për të shmangur situata të tjera të ngjashme, si në rastin konkret, rekomandohet Bashkia Korçë, të marrë masa paraprake efektive, për rregullimin e situatave të tilla.
4. Rekomandohet që Bashkia Korçë, të marrë masa për:
 - miratimin e një akti administrativ ku të jenë përcaktuar qartë afatet, kriteret dhe dokumentacioni përkatës për përfitimin e bursave, sipas parashikimeve të VKM-së nr. 666, datë 10.10.2019 *“Për kuotat financiare të ushqimit në mensa e konvikte dhe përcaktimin e kriterëve për përfitimin e bursave e të pagesave për nxënësit e arsimit parauniversitar në institucionet arsimore publike”*, të ndryshuar;
 - miratimin e një procedure të qartë për trajtimin me bursa ku aplikantët të pajisen me një dokument, përmes së cilit të vërtetohet fakti i aplikimit, dorëzimit të dokumentacionit përkatës dhe kërkesa për përfitimin nga kriteri specifik sipas VKM-së nr. 666, datë 10.10.2019 *“Për kuotat financiare të ushqimit në mensa e konvikte dhe përcaktimin e kriterëve për përfitimin e bursave e të pagesave për nxënësit e arsimit parauniversitar në institucionet arsimore publike”*, të ndryshuar.
5. Bazuar në nenin 33 pika 11, të ligjit *“Për Mbrojtjen nga Diskriminimi”*, të ndryshuar, Bashkia Korçë, brenda 30 (tridhjetë) ditëve të njoftojë Komisionerin, lidhur me veprimet e ndërmarra për zbatimin e këtij vendimi.
6. Në referim të nenit 33, pika 13, të Ligjit *“Për Mbrojtjen nga Diskriminimi”*, të ndryshuar, moszbatimi i këtij vendimi sjell si pasojë ndëshkimin me gjobë.
7. Kundër këtij vendimi lejohet ankim në Gjykatën Administrative të Shkallës së Parë Tiranë, brenda 45 ditëve nga marrja dijeni.

KOMISIONERI

Robert GAJDA